

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 193

van **MARIUS MEREMANS**

datum: 14 maart 2016

aan **SVEN GATZ**

VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Vlaamse Strip - Internationale promotie

Tijdens de commissievergadering van 4 juni 2015 stelde ik een vraag om uitleg over de internationale promotie van de Vlaamse Strip. Ik citeer een deel van het antwoord:

"Dat neemt uiteraard niet weg dat mogelijke initiatieven die de positie van onze Vlaamse strips kunnen versterken, op zijn minst verder onderzocht moeten worden. Ik zal in contact treden met het VFL om over dit onderwerp een gesprek te organiseren met actoren zoals Stripgids, het Belgisch Stripcentrum en dergelijke meer, maar ook met grote uitgeverijen, kleinere gespecialiseerde spelers enzovoort. Samen kunnen zij nadenken over een mogelijk aangepast actieplan met, waarom niet, de mogelijkheid van een stripcanon, om onze strips nog sterker te internationaliseren. Gezien de verwevenheid van de boekenmarkt in het Nederlandstalige taalgebied, is het de logica zelf dat het VFL ook haar Nederlandse zusterorganisatie, het Nederlands Letterenfonds, rond de tafel brengt en bekijkt welke spelers uit Nederland relevant kunnen zijn in onze optiek en in de gezamenlijke optiek.

Het is me bekend dat het VFL, in samenwerking met de Nederlandse collega's, sowieso voldoende aandacht zal besteden aan de promotie van de Vlaamse strip op de Frankfurter Buchmesse in 2016. Zo zijn er onder meer plannen voor een grootse tentoonstelling rond de Nederlandstalige strip. Dat hierbij ook nauw wordt samengewerkt met de uitgevers, is een evidentie. Zonder dat de definitieve beslissing is gevallen over welke auteurs precies meegaan naar Frankfurt of andere Duitse steden, kan ik nu al bevestigen dat binnen de delegatie ook ruimschoots plaats zal zijn voor stripauteurs of graphic novelists. Overigens, het VFL besteedt elk jaar op de Frankfurter Buchmesse ruimschoots aandacht aan de Vlaamse strip. Daarenboven, zonder enige afbreuk te willen doen aan de Frankfurter Buchmesse noch aan de insteek van uw vraag, wil ik er ook op wijzen dat de jaarlijkse aanwezigheid van het VFL op het jaarlijkse stripfestival van Angoulême, minstens zo belangrijk is. Angoulême blijft voor strips immers de belangrijkste internationale boeken- en rechtenbeurs ter wereld."

Begin maart vernamen we dat nog dit jaar in Nederland een tweede stripmuseum de deuren zal openen. Naast het Nederlands stripmuseum in Groningen krijgt ook Rotterdam een stripmuseum. Het betreft een museum met 2000 vierkante meter waar naast een vaste collectie ook twee grote tentoonstellingen per jaar kunnen plaatsvinden. Het museum zal ook aandacht schenken aan de buitenlandse strip en hoopt over jaar 85.000 bezoekers te lokken

Om het literair grensverkeer in het Nederlandstalige taalgebied te bevorderen, werkt het VFL (Vlaams Fonds voor de Letteren) samen met het Nederlands Letterenfonds. Deze

samenwerking werd in de nieuwe beheersovereenkomst onder meer als volgt opgenomen "Het VFL ontwikkelt samen met het Nederlands Letterenfonds initiatieven om een gemeenschappelijk Nederlandstalig letterenbeleid te optimaliseren." De kwaliteit van samenwerking is daarnaast een evaluatiecriterium vanuit het Vlaams Parlement. Tot slot is de samenwerking ook essentieel om tijdens en na het gezamenlijk gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse 2016, samen de vruchten te plukken van de gezamenlijke inspanningen.

1. Werd de internationale promotie van de Vlaamse strip intussen besproken met het Nederlands letterenfonds? Zo ja, wat was hiervan de uitkomst? Zo neen, wanneer wordt dit overleg gepland?
2. Met welke musea, evenementen, instellingen en organisaties binnen het Nederlandstalige taalgebied loopt er momenteel een samenwerking waarbinnen de promotie van de Vlaamse strip aandacht krijgt? Graag enige toelichting hierbij.
3. Heeft de minister, gelet op het delen van een gelijkaardig taal- en cultuurbeleid, een zicht op welke wijze het nieuwe stripmuseum, Strips!, specifieke aandacht zal schenken aan Vlaamse strips? Zal de aandacht veeleer projectmatig en/of structureel worden ingebed?
4. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het actieplan (internationale) promotie van de Vlaamse strips? Werd het plan of de opmaak van concrete acties reeds gefinaliseerd? Zo ja, graag enige toelichting. Indien niet, welke timing wenst de minister aan te houden?
5. Kan de minister toelichting geven bij de omvang en inhoud van de 'grootse tentoonstelling rond de Nederlandstalige strip' die te zien zal zijn tijdens de Frankfurter Buchmesse?

ANTWOORD

op vraag nr. 193 van 14 maart 2016

van **MARIUS MEREMANS**

1. Het Nederlands Letterenfonds (NLF) en het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) overleggen geregeld over diverse beleidszaken, waaronder ook het stripbeleid. Van een echt gezamenlijk beleid inzake strips is er echter (nog) geen sprake. Dat heeft te maken met een verschil tussen de Vlaamse en Nederlandse benadering van de strips. Bij het VFL vormen strips en stripauteurs – van bij het ontstaan van het fonds – een essentieel onderdeel van het beleid. Bij het NLF is dat niet het geval. Zo kunnen Nederlandse stripauteurs geen werkbeurzen aanvragen bij het fonds, maar moeten ze dat doen bij het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

Op dit moment situeert de samenwerking tussen de fondsen zich inzake strips dus ook enkel op het internationale vlak: zo delen het VFL en het NLF een gemeenschappelijke stand op de marché des droits van het stripfestival in Angoulême, waar een VFL- en een NLF-collega de Vlaamse en Nederlandse strip actief promoten bij buitenlandse uitgeverijen.

2. Het VFL subsidieerde in het verleden altijd de literaire organisatie Stripgids (Strip Turnhout vzw). De vzw geeft een tijdschrift uit, dat op een brede manier bericht over Vlaamse strips. Verder organiseert de vzw ook tentoonstellingen en lezingen over strips en biedt ze in samenwerking met de bibliotheek van Turnhout een documentatiecentrum over strips aan.

Daarnaast kunnen ook andere organisatoren van stripmanifestaties een aanvraag indienen bij het VFL onder het subsidiereglement voor literaire organisaties en manifestaties. Sedert 2010 werden zo 21 stripmanifestaties ondersteund in 13 Vlaamse steden, gemiddeld 4 per jaar. Op regelmatige tijdstippen werkt het VFL ook samen met Strip Haarlem, het belangrijkste stripfestival van Nederland.

Tenslotte zorgt de aanwezigheid van Gert Jan Pos (de specialist van de stripwereld in Nederland) in de adviescommissie Strips van het VFL ervoor dat mogelijke samenwerkingen en initiatieven doorstromen naar Vlaanderen. Voor de toekomst vindt het VFL het belangrijk dat er nog meer op samenwerking met andere literaire actoren in Vlaanderen wordt ingezet en bovenal dat strips als normaal literair genre mee doorstroomt in de werking van bestaande literaire organisaties en manifestaties.

3. Of, en indien ja hoe, het nieuwe stripmuseum *Strips!* aandacht zal hebben voor Vlaamse strips is momenteel nog niet echt duidelijk. Wel kondigt de initiatiefnemer Stichting Strips aan dat ook belangrijke buitenlandse makers aan bod zullen komen. Daarbij wordt bv. naar Suske en Wiske verwezen.
4. De internationale promotie van strips wordt al planmatig aangepakt door het VFL dat al sinds 2006 strips promoot in het buitenland, met het gastlandschap in Angoulême in 2009 als hoogtepunt. Het gaat dan om de meer literaire, artistieke variant van het genre. Sindsdien zijn al zo'n honderd graphic novels, vaak met steun van het VFL, in vertaling verschenen, en de interesse in het buitenland blijft groeien. Verder is er ook de regelmatige aanwezigheid op buitenlandse stripfestivals (bv. Aix en Provence, Helsinki, e.a.)

Tenslotte is er een overeenkomst met het festival van Angoulême (het grootste Europese stripfestival) om iedere twee jaar een specifieke tentoonstelling rond een Vlaams auteur of thema te ontwikkelen binnen de officiële programmatie van het festival. Dat was reeds het geval met Brecht Evens (en de nieuwe generatie) in 2013, vervolgens met Nix (en de jonge stripgeneratie) in 2015 en momenteel wordt er gewerkt aan een nieuw voorstel voor 2017 i.s.m. de artistieke directie van het festival. Bovendien werkt het VFL bewust aan concepten die nadien kunnen rondreizen naar andere Europese festivals om de geleverde inspanningen optimaal te laten renderen. Zo was de expo/container van Nix naast Angoulême ook reeds te gast in Lissabon, Napels, Geneve, Strip Turnhout en de boekenbeurs in Antwerpen en zal diezelfde expo ook te zien zijn tijdens het gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse. Het VFL is daarnaast steeds alert om in te spelen op kansen om de Vlaamse strip te promoten al dan niet via samenwerking met (Nederlandse) partners.

5. Vlaanderen en Nederland zijn dit jaar gastland op de Frankfurter Buchmesse, maar in plaats van enkel daar literatuur – en bij uitbreiding cultuur – te presenteren, zal de Nederlandstalige literatuur (en cultuur) dit jaar in heel Duitsland prominent aanwezig zijn. Het gastlandprogramma is net van start gegaan met programma's op festivals in Keulen en in Leipzig. Daar presenteerden heel wat auteurs hun werk op podia, en dit voor alle genres, ook strips. Erik Kriek vertegenwoordigde Nederland en Olivier Schrauwen Vlaanderen.

Later dit jaar zullen tal van stripauteurs op festivals doorheen Duitsland optreden. Het gaat om auteurs met een recente Duitse vertaling, wat een van de belangrijkste criteria was om geselecteerd te worden.

Voor strips volgen nog twee hoogtepunten: het Internationaler Comic-Salon in Erlangen. Het belangrijkste stripfestival van Duitsland focust dit jaar onder meer op Vlaanderen en Nederland. Het festival haalt The Kinky & Cosy Experience naar de stad die vorig jaar in première ging op het stripfestival in Angoulême. Bij Avant-Verlag verschijnt een bundeling van de gags rond de gevaarlijke tweelingmeisjes van Nix.

Daarnaast wordt het werk van vijf recent in het Duits vertaalde stripauteurs gepresenteerd in een tentoonstelling met Christian Maiwald als curator. Het gaat om Brecht Evens ('Panther', Reproduct), Ben Gijsemans ('Hubert', Jacoby & Stuart), Olivier Schrauwen ('Arsène Schrauwen', Reproduct), Simon Spruyt ('Junker', Carlsen Comics) en Guido Van Driel ('When we lost to the Germans', Avant-Verlag). De vijf zullen ook aan het tijdschrift 'Parade' meewerken in een live atelier onder deskundige leiding van hoofdredacteuren Joost Swarte en Randall Casaer. Tijdens het festival zal 'Parade' in beperkte oplage gratis verdeeld worden.

Een tweede hoogtepunt wordt de Buchmesse zelf, waar het atelier in oktober nog een keer wordt overgedaan in het gastlandpaviljoen van Frankfurt Book Fair. Hier zullen andere stripauteurs het tijdschrift maken, namelijk Herr Seele, Erik Kriek, Simon Spruyt, Brecht Vandenbroucke, Judith Vanistendael, Randall Casaer en Nix aan Vlaamse kant.